

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΛΑΤΙΝΙΚΩΝ

A. ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Όταν όλοι απάντησαν πως ήταν φρέσκο, είπε: "Και όμως μάθετε πως κόπηκε στην Καρχηδόνα πριν τρεις μέρες. Τόσο κοντά στα τείχη έχουμε τον εχθρό! Επομένως, να προσέχετε τον κίνδυνο, να προστατεύετε την πατρίδα. Μην έχετε εμπιστοσύνη στις δυνάμεις της πόλης. Να αποβάλετε την αυτοπεποίθηση, που σε εσάς είναι υπερβολική. Μην πιστέψετε πως θα ενδιαφερθεί κανείς για την πατρίδα, αν εσείς οι ίδιοι δε φροντίσετε για την πατρίδα. Θυμηθείτε ότι κάποτε η πολιτεία βρέθηκε στον έσχατο κίνδυνο". Κι αμέσως ξεκίνησε ο τρίτος Καρχηδονιακός πόλεμος, κατά τη διάρκεια του οποίου καταστράφηκε η Καρχηδόνα.

Και δεν πρέπει να επικρίνεται περισσότερο ο προδότης της πατρίδας από τον προδότη του κοινού συμφέροντος ή από το λιποτάκτη από τη γενική ευημερία για χάρη της ατομικής του ωφέλειας και ευημερίας. Από αυτό συμβαίνει ώστε να είναι αξιέπαινος αυτός που πέφτει για την πολιτεία, επειδή αρμόζει να είναι σε εμάς πιο αγαπητή η πατρίδα από ότι εμείς οι ίδιοι.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1.α.

diem: die

muris: muros

opidus: opes

urbis: urbium

communis salutis : communi salute

1.β.

quae: quod

neminem: nullius

vos ipsis: vobis ipsis

is : eas

1.γ.

prope: propius

extremo: extero

magis: maxime

cariorem: carissimarum

2.α.

dixissent: dic

decēptam esse: decerptum iri

cavete: cautum

tutamini : tutandi

nolite : nolles
fit : fierent
cadat : cecidistis
esse : fuerimus

2β.
habemus

ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ	habeamus
ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ	haberemus
ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ	habituri (-ae) (-a) simus
ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ	habuerimus
ΥΠΕΡΣΥΝΤΕΛΙΚΟΣ	habuissimus

sumptum est

ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ	sumere
ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ	sumpsisse

3.α.

ante diem: εμπρόθετος επιρρηματικός προσδιορισμός χρόνου (δηλώνει το «πριν από πόσο»), στο decerptam esse

decerptam esse: ειδικό απαρέμφατο, αντικείμενο του ρήματος scitote

Carthagine: απρόθετη αφαιρετική που δηλώνει στάση σε τόπο στο decerptam esse

opidus: αφαιρετική οργανική του μέσου στο confidere

vobis: δοτική προσωπική κτητική από το ρήμα est

Punicum: επιθετικός προσδιορισμός στο bellum

utilitatis: γενική αντικειμενική στο proditor

cariorem : κατηγορούμενο μέσω του συνδετικού απαρεμφάτου esse στο patriam

esse : τελικό απαρέμφατο, υποκείμενο στο απρόσωπο ρήμα decet

3.β.

ut (nos) debeamus laudare eum

3.γ.

(a) nobismet ipsis (αφααιρετική συγκριτική)

4.α.

Cum omnes recentem esse dixissent.

Δευτερεύουσα επιρρηματική χρονική πρόταση που κατέχει θέση επιρρηματικού προσδιορισμού του χρόνου στο ρήμα inquit. Εισάγεται με τον ιστορικό – διηγηματικό cum γιατί αναφέρεται σε διήγηση του παρελθόντος. Εκφέρεται με υποτακτική, γιατί είναι φανερό το υποκειμενικό στοιχείο στην πρόταση και υπογραμμίζεται η βαθύτερη σχέση αιτίου – αιτιατού της δευτερεύουσας πρότασης προς την κύρια. Πιο συγκεκριμένα, με υποτακτική υπερσυντελικού

(dixissent) που, σε εξάρτηση από ιστορικό χρόνο (inquit), δηλώνει πράξη προτερόχρονη στο παρελθόν. Ubi omnes recentem esse dixerunt (-ere).

qui pro re publica cadat.

Δευτερεύουσα αναφορική προσδιοριστική στο is που προηγείται. Εκφέρεται με υποτακτική, η οποία οφείλεται σε έλξη από την προηγούμενη υποτακτική laudandus sit.

4.β.

Opidus urbis ne confisi sitis.

4.γ.

Cato monet eos ut fiduciam, quae nimia eis (iis / is) sit, deponant

Επιμέλεια: Σκρέκης Λουκάς, Φιλολόγος
Χατζηβασιλείου Βαλεντίνη, Φιλολόγος

ΣΧΟΛΙΟ

Τα θέματα των Λατινικών της Θεωρητικής κατεύθυνσης στη Γ' Λυκείου παρουσίαζαν διαβαθμισμένη δυσκολία. Ήταν βατά για τους καλά διαβασμένους μαθητές, ωστόσο απαιτούσαν επιμελές διάβασμα με ιδιαίτερη έμφαση και προσοχή στη λεπτομέρεια του συντακτικού.